ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2020/1306 ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 16ης Σεπτεμβρίου 2020

σχετικά με την προσωρινή εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος λόγω της πανδημίας COVID-19 (ΕΚΤ/2020/44)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων ([1]), και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο δ),

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 ([2]), και ιδίως το άρθρο 500β,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙΙ εισήγαγε έναν απλό και διαφανή δείκτη μόχλευσης ο οποίος δεν βασίζεται στον κίνδυνο και σκοπό έχει να λειτουργήσει ως αξιόπιστο μέτρο συμπληρωματικό των κεφαλαιακών απαιτήσεων που βασίζονται στον κίνδυνο. Σύμφωνα με το πρότυπο του δείκτη μόχλευσης που η επιτροπή τραπεζικής εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS) δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2017 (εφεξής καλούμενο «πρότυπο του δείκτη μόχλευσης της BCBS»), προς διευκόλυνση της εφαρμογής των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής σε εξαιρετικές μακροοικονομικές περιστάσεις απόκειται στη διακριτική ευχέρεια της εκάστοτε επικράτειας να εξαιρεί προσωρινά τα αποθεματικά κεντρικής τράπεζας από το μέτρο του ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης.

(2) Το πρότυπο του δείκτη μόχλευσης της BCBS εισήχθη για πρώτη φορά στο δίκαιο της Ένωσης με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Το άρθρο 430 του εν λόγω κανονισμού υποχρεώνει τα ιδρύματα να υποβάλλουν στις αρμόδιες αρχές ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον δείκτη μόχλευσής τους και τις συνιστώσες του, ενώ το άρθρο 451 του ίδιου κανονισμού τα υποχρεώνει να δημοσιοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον ίδιο δείκτη και τη διαχείριση του κινδύνου υπερβολικής μόχλευσης.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/876 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) για να αποτυπώσει μεταξύ άλλων τις αναθεωρήσεις του προτύπου του δείκτη μόχλευσης της BCBS που σκοπό έχουν, αφενός, να διασφαλίσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού διεθνώς για ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ένωση αλλά λειτουργούν εκτός αυτής και, αφετέρου, να διασφαλίσουν ότι ο δείκτης μόχλευσης εξακολουθεί να αποτελεί αποτελεσματικό συμπληρωματικό μέτρο σε σχέση με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που βασίζονται στον κίνδυνο. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 θέσπισε απαίτηση για τον δείκτη μόχλευσης, ρυθμίζοντας συμπληρωματικά το σχετικό σύστημα υποβολής αναφορών και δημοσιοποίησης. Επιπλέον, εισήγαγε τη δυνατότητα προσωρινής εξαίρεσης ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από τον υπολογισμό του μέτρου του συνολικού ανοίγματος ιδρύματος σε εξαιρετικές περιστάσεις και προς διευκόλυνση της εφαρμογής των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής. Οι εν λόγω τροποποιήσεις του πλαισίου για τον δείκτη μόχλευσης θα τεθούν σε εφαρμογή στις 28 Ιουνίου 2021, συμπεριλαμβανομένης της εξαίρεσης ορισμένων τέτοιων ανοιγμάτων από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος βάσει διακριτικής ευχέρειας.

(4) Εν συνεχεία ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 τροποποιήθηκε περαιτέρω από τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/873 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), μεταξύ άλλων προκειμένου να προβλεφθεί η δυνατότητα των ιδρυμάτων να εξαιρούν προσωρινά από τον υπολογισμό του μέτρου του συνολικού ανοίγματος ορισμένα ανοίγματα έναντι κεντρικών τραπεζών πριν από τις 28 Ιουνίου 2021, ήτοι πριν από τη θέση σε εφαρμογή των τροποποιήσεων που επέφερε ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 ως προς την απαίτηση του δείκτη μόχλευσης. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, κάθε ίδρυμα μπορεί να εξαιρεί από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος ορισμένα ανοίγματα έναντι

([1]) ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63.

([2]) ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά τον δείκτη μόχλευσης, τον δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης, τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, τον κίνδυνο αγοράς, τα ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων, τα ανοίγματα έναντι οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τις υποχρεώσεις υποβολής αναφορών και δημοσιοποίησης, καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 150 της 7.6.2019, σ. 1).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2019/876 όσον αφορά ορισμένες προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 204 της 26.6.2020, σ. 4).

της οικείας κεντρικής τράπεζας όταν η οικεία αρμόδια αρχή έχει διαπιστώσει, κατόπιν διαβούλευσης με την κεντρική τράπεζα, και έχει δηλώσει δημοσίως ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που καθιστούν αναγκαία την εξαίρεση προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή νομισματικών πολιτικών. Το άρθρο 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 εφαρμόζεται από τις 27 Ιουνίου 2020.

(5) Ενώ οι χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν σταθεροποιηθεί μετά τον Απρίλιο του 2020, οι όροι χρηματοδότησης στη ζώνη του ευρώ είναι αυστηρότεροι απ' ό,τι στην αρχή του έτους, λόγω των υψηλότερων αποδόσεων των ομολόγων και των χαμηλότερων τιμών των μετοχών. Η κατάσταση που δημιουργήθηκε με την πανδημική νόσο του κορονοϊού (COVID-19), η επακόλουθη και συνεχής ανάγκη για υψηλό βαθμό διευκόλυνσης της νομισματικής πολιτικής, καθώς και ο εύθραυστος και ευπαθής χαρακτήρας των οικονομιών της ζώνης του ευρώ και του τραπεζικού διαύλου μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής στο σύνολό τους αιτιολογούν την άποψη του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) περί συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων που καθιστούν αναγκαία την προσωρινή εξαίρεση, έως τις 27 Ιουνίου 2021, ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος από τον υπολογισμό των μέτρων του συνολικού ανοίγματος, προς διευκόλυνση της εφαρμογής των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής για τους σκοπούς του άρθρου 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

(6) Τα ανοίγματα που επιτρέπεται να εξαιρούνται περιλαμβάνουν κέρματα και τραπεζογραμμάτια που συνιστούν νόμιμο χρήμα στην επικράτεια της κεντρικής τράπεζας και στοιχεία ενεργητικού που αντιστοιχούν σε απαιτήσεις έναντι της κεντρικής τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των αποθεματικών που τηρούνται στην κεντρική τράπεζα, στον βαθμό που τα ανοίγματα αυτά αφορούν τη μετάδοση και, κατ' επέκταση, την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Τα εν λόγω ανοίγματα περιλαμβάνουν καταθέσεις της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων του Ευρωσυστήματος και υπόλοιπα λογαριασμών αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, μεταξύ άλλων και κεφάλαια τηρούμενα για σκοπούς εκπλήρωσης της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών. Ανοίγματα που αντιστοιχούν σε απαιτήσεις έναντι της κεντρικής τράπεζας και αφορούν την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής δεν θα πρέπει να εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος.

(7) Η εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι της κεντρικής τράπεζας από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος έως τις 27 Ιουνίου 2021 βάσει του άρθρου 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 αναμένεται ότι θα συνδράμει τα πιστωτικά ιδρύματα στη διαρκή προσπάθειά τους να επιτελούν ρόλο χρηματοδότη της πραγματικής οικονομίας, διαφυλάσσοντας παράλληλα τα βασικά στοιχεία του εποπτικού κανονιστικού πλαισίου. Η εξαίρεση μπορεί να περιορίσει εν δυνάμει περιορισμούς συνδεόμενους με την εισαγωγή της νέας απαίτησης για τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις, η οποία θεσπίστηκε στην Ένωση με τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/876, προκειμένου να αποτυπωθεί το πρότυπο της συνολικής ικανότητας απορρόφησης ζημιών, και εφαρμόζεται από τις 28 Ιουνίου 2019. Ακόμη, παρόλο που η εφαρμογή του δείκτη μόχλευσης θα αρχίσει στις 28 Ιουνίου 2021, η εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι της κεντρικής τράπεζας από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος πριν από την εν λόγω ημερομηνία μπορεί να αποβεί επωφελής από την άποψη της σαφούς δημοσιοποίησης χρηματοπιστωτικών πληροφοριών. Συγκεκριμένα, τα πιστωτικά ιδρύματα θα ήταν σε θέση να δημοσιοποιούν τα στοιχεία του δείκτη μόχλευσής τους τόσο συνυπολογίζοντας τον αντίκτυπο των εξαιρούμενων ανοιγμάτων όσο και μη συνυπολογίζοντάς τον. Οι συγκεκριμένες πληροφορίες μπορούν να χρησιμεύσουν στους συμμετέχοντες στη χρηματοπιστωτική αγορά κατά την αξιολόγηση των πιθανών μελλοντικών δεικτών μόχλευσης των ιδρυμάτων με την έναρξη εφαρμογής του δείκτη μόχλευσης στις 28 Ιουνίου 2021.

(8) Στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΕΚΤ όσον αφορά τη νομισματική πολιτική έλαβε χώρα διαβούλευση σύμφωνα με το άρθρο 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με τη διαπίστωση των εξαιρετικών περιστάσεων που καθιστούν αναγκαία την εξαίρεση κατά την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου ([5]),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Οι όροι που χρησιμοποιούνται στην παρούσα απόφαση νοούνται όπως στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013, ενώ ισχύουν και οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «Ευρωσύστημα»: το Ευρωσύστημα κατά τους ορισμούς της κατευθυντήριας γραμμής (ΕΕ) 2015/510 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2014/60) ([6])·

2) «διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων»: διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων κατά τους ορισμούς της κατευθυντήριας γραμμής (ΕΕ) 2015/510 (ΕΚΤ/2014/60)·

3) «λογαριασμός αποθεματικών»: λογαριασμός αποθεματικών κατά τους ορισμούς του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2003/9) ([7])·

4) «υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών»: υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, όπως υπολογίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2003/9)·

([5]) https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.pr200917~f3f03398d2.en.html

([6]) Κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2015/510 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 19ης Δεκεμβρίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ/2014/60) (ΕΕ L 91 της 2.4.2015, σ. 3).

([7]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1745/2003 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 12ης Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2003/9) (ΕΕ L 250 της 2.10.2003, σ. 10).

5) «σημαντική εποπτευόμενη οντότητα κράτους μέλους της ζώνης του ευρώ»: σημαντική εποπτευόμενη οντότητα κράτους μέλους της ζώνης του ευρώ κατά τους ορισμούς του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2014/17) ([8]).

Άρθρο 2

Διαπίστωση της συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, για τους σκοπούς του άρθρου 500β παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 η ΕΚΤ διαπίστωσε ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που καθιστούν αναγκαία την εξαίρεση από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος των ανοιγμάτων έναντι της κεντρικής τράπεζας των στοιχείων α) και β) της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή νομισματικών πολιτικών.

2. Αναφορικά με τα ανοίγματα του άρθρου 500β παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 η διαπίστωση της παραγράφου 1 ισχύει για τα ανοίγματα έναντι κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος που αφορούν καταθέσεις της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και υπόλοιπα λογαριασμών αποθεματικών, περιλαμβανομένων των κεφαλαίων που τηρούνται για σκοπούς εκπλήρωσης της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

3. Η διαπίστωση ισχύει για οποιοδήποτε ίδρυμα αποτελεί σημαντική εποπτευόμενη οντότητα κράτους μέλους της ζώνης του ευρώ.

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την πέμπτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Φρανκφούρτη, 16 Σεπτεμβρίου 2020.

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ
Christine LAGARDE

([8]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (ΕΚΤ/2014/17) (ΕΕ L 141 της 14.5.2014, σ. 1).